

Analiza preliminară a Impactului de Reglementare

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic
Data:	15.08.2017
Autoritatea administrației publice autor:	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Subdiviziunea:	Departamentul Reglementări
Persoana responsabilă și informația de contact:	Alexandru Ursu, șef secție, Departamentul Tarife și Analize Economice, Tel: 022 852 939; aursu@anre.md Veaceslav Țurcanu, consultant superior, Departamentul Reglementări, Tel: 022 852 934 ; vturcanu@anre.md
Componentele analizei impactului de reglementare	
1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare	
Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	2
Gradul de inovație al intervenției propuse	1
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	1
TOTAL	4

Argumentare/descifrarea succintă a punctajului atribuit:

Intervenția dată nu necesită o analiză complexă.

a) 2- nivelul de interes public este mediu, deoarece Metodologia de calculare, de aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic va fi aplicată doar în raport cu o parte a utilizatorilor de sistem sau a potențialilor utilizatori de sistem, care vor solicita prestarea serviciilor auxiliare.

b) 1 - intervenția nu este nouă, în mare parte deja existentă în cadrul normativ (Hotărîrea ANRE nr. 245 din 02.05.2007), necesitatea intervenției a fost stabilită expres în noua Lege cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016.

c) 1 - ar putea fi afectată neesențial o parte mică a societății sau o parte mică a unui sector economic (o parte a consumatorilor finali de energie electrică, care vor beneficia de serviciile respective).

2. Definirea problemei

În conformitate cu prevederile art. 7 alin (2) lit. b) și art. 86, alin. (2), lit. e) din Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – Agenția) aprobă tarifele reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorul sistemului de transport și de către operatorii sistemelor de distribuție, inclusiv a tarifelor de racordare, a tarifelor de punere sub tensiune și a tarifelor de reconectare, calculate în baza Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare elaborată și aprobată de Agenție.

În prezent, tarifele pentru serviciile auxiliare prestate de operatorii de sistem se determină de Agenție conform Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 245 din 02.05.2007. Metodologia în cauză a fost elaborată și aprobată în temeiul prevederilor Legii cu privire la energia electrică nr. 137/17.09.1998, prevederile căreia nu mai sunt în vigoare, având în vedere abrogarea acesteia. În acest context, odată cu adoptarea noii Legi cu privire la energia electrică nr. 107/27.05.2016, apare necesitatea revizuirii Metodologiei respective, fiind necesară în acest scop elaborarea și aprobarea unei noi Metodologii, care ar implementa principiile și cerințele stabilite în legislația primară în vigoare (inclusiv în ceea ce privește noțiunile utilizate).

De remarcat și faptul că noua Lege cu privire la energia electrică definește direct în art. 2 noțiunea de servicii auxiliare, în calitate de servicii adiționale transportului sau distribuției energiei electrice, acordate consumatorilor finali sau producătorilor, precum și potențialilor utilizatori de sistem de către operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție, în baza tarifelor aprobate de Agenție în conformitate cu metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare.

Având în vedere acest lucru, prevederile noii Metodologii urmează să fie aplicate în relațiile dintre operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție și producătorii de energie electrică, consumatorii finali sau solicitanții care au depus cereri de racordare la rețeaua electrică (Metodologia existentă fiind aplicată doar în raport cu utilizatorii sistemului de distribuție). Concomitent, noua Metodologie urmează să stabilească expres toate tipurile de servicii auxiliare prestate de operatorii de sistem, pentru care Agenția va aproba tarife, precum și modul de determinare și ajustare a acestor.

De remarcat faptul că lipsa intervenției expuse în prezenta AIR va avea o serie de consecințe negative asupra prestării de către operatorii de sistem a serviciilor auxiliare, cele mai importante fiind următoarele:

a) Având în vedere faptul că Metodologia existentă se referă exclusiv la prestarea serviciilor auxiliare de către întreprinderile de distribuție, în continuare nu va fi clar modul în care se determină tarifele pentru serviciile respective, prestate de către operatorul sistemului de transport. Or, în acest caz, este posibilă aplicarea unui tratament discriminatoriu și netransparent de către operatorul sistemului de transport la prestarea serviciilor auxiliare consumatorilor finali sau producătorilor, precum și potențialilor utilizatori de sistem, deoarece nu va exista nici un act normativ care ar permite verificarea categoriilor de cheltuieli și a cuantumului acestora care vor fi incluse în componența tarifelor la serviciile auxiliare prestate de operatorul sistemului de transport..

b) Conform prevederilor pct. 3.5 – 3.6 din Metodologia în vigoare, prețurile se aprobă de către conducerea întreprinderii electroenergetice, după coordonarea cu Agenția și se aduc la cunoștință consumatorilor finali prin afișarea lor la toate oficiile comerciale ale întreprinderii. Aplicarea în continuare a acestui principiu contravine Legii cu privire la energia electrică în vigoare, care stabilește în mod exhaustiv faptul că aceste tarife se aprobă de Agenție. Concomitent, mecanismul respectiv se caracterizează printr-un grad redus de transparență și predictibilitate în ceea ce privește determinarea, ajustarea și aplicarea acestor tarife, având în vedere faptul că serviciile auxiliare în cauză nu pot fi prestate de alte persoane decât de operatorii de sistem și tot operatorii sunt cei care își calculează și aprobau aceste tarife. De notat, că metodologia precedentă nu prevedea în componența tarifelor auxiliare pentru racordare costul pilonilor și conductoarelor necesare racordării, astfel consumatorul achita pilonii și conductoarele separat de tariful la serviciu auxiliar doar în solicitării operatorului, adică netransparent, fapt care crea premise pentru discriminarea unor consumatori.

c) Metodologia existentă în prezent nu stabilește necesitatea stabilirii tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate altor utilizatori de sistem decât consumatorilor finali și potențialilor consumatori. Astfel, nu va fi clar modul în care vor fi prestate aceste servicii auxiliare producătorilor de energie electrică și potențialilor producători care solicită acces la rețelele electrice, fapt expres stabilit în Legea cu privire la energia electrică în vigoare (a se vedea în acest sens definiția noțiunii de servicii auxiliare) deoarece nu va exista nici un act normativ care ar prevedea categoriilor de cheltuieli precum și procedura determinării cuantumului acestora, care vor fi incluse în componența tarifelor la

serviciile auxiliare prestate de operatorul sistemului de distribuție producătorilor de energie electrică și potențialilor producători, iar acest fapt ar putea cauza includerea în structura tarifelor a unor cheltuieli nejustificate.

3. Stabilirea obiectivelor

În legătură cu intervenția propusă, urmează a fi realizate următoarele obiective principale:

- asigurarea prestării serviciilor auxiliare de către operatorii de sistem, la tarife care includ costuri justificate și necesare, aprobate de către autoritatea de reglementare în baza Metodologiei;
- excluderea prestării serviciilor auxiliare la prețuri arbitrare, stabilite unilateral de către operatorii de sistem;
- asigurarea unui proces transparent și echitabil la determinarea tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate utilizatorilor de sistem, în vederea asigurării includerii doar a cheltuielilor justificate și necesare operatorilor de sistem pentru prestarea serviciilor auxiliare;
- asigurarea protecției drepturilor și a intereselor consumatorilor finali și a producătorilor, reieșind din cerințele Legii cu privire la energia electrică.

4. Identificarea opțiunilor

În legătură cu problema identificată, au fost identificate două opțiuni:

A) Opțiunea I (a nu face nimic) constă în a nu elabora și aproba o nouă Metodologie de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic. În aceste circumstanțe, urmează a fi aplicată în continuare Metodologia existentă, aprobată în temeiul Legii cu privire la energia electrică, abrogată. Ca consecință, în acest caz, nu vor fi respectate în mod exhaustiv prevederile Legii cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016 în ceea ce privește reglementarea prestării serviciilor auxiliare de către operatorii de sistem și nu va fi asigurată transparența și eficiența procesului de determinare a tarifelor pentru aceste servicii.

B) Opțiunea II constă în elaborarea și aprobarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic, conform cerințelor Legii cu privire la energia electrică nr. 107/27.05.2016.

În contextul cerințelor Legii cu privire la energia electrică nr. 107/27.05.2016, proiectul Metodologiei urmează să detalieze următoarele aspecte:

- a) serviciile auxiliare prestate utilizatorilor de sistem de către operatorii de sistem, pentru care Agenția urmează să aprobe tarife reglementate;
- b) componența și modul de determinare a cheltuielilor incluse în calculul tarifelor pentru serviciile auxiliare;
- c) principiile, modul de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciile auxiliare.

Concomitent, proiectul Metodologiei urmează să asigure implementarea următoarelor principii de reglementare:

- a) suportarea de către solicitanți doar a cheltuielilor necesare și justificate pentru prestarea de către operator a serviciilor auxiliare;
- b) acoperirea cheltuielilor necesare și justificate pentru prestarea serviciilor auxiliare de către operatorii de sistem;
- c) desfășurarea de către operatorii de sistem a unei activități eficiente, care va permite prestarea consumatorilor și producătorilor a serviciilor auxiliare de calitate;
- e) asigurarea transparenței în procesul de reglementare a tarifelor pentru serviciile auxiliare.

În contextul cerințelor Legii cu privire la energia electrică, se propune stabilirea în proiectul Metodologiei a următoarelor categorii de servicii auxiliare prestate consumatorilor finali și producătorilor de către operatorii de sistem:

a) racordarea instalației de utilizare a consumatorului final sau centralei electrice la rețeaua electrică;

b) reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare sau a centralei electrice, care a fost deconectată anterior pentru încălcarea prevederilor Legii cu privire la energia electrică;

c) deconectarea de la rețeaua electrică a centralei electrice sau a instalației de utilizare la solicitarea producătorului sau a consumatorului final, cu excepția cazului de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice;

d) reconectarea la rețeaua electrică a centralei electrice sau a instalației de utilizare, care anterior a fost deconectată la solicitarea producătorului, consumatorului final;

e) reamplasarea echipamentului de măsurare la solicitarea producătorului, consumatorului final, în cazul refuzului repetat al consumatorului final de a permite accesul personalului operatorului de sistem pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, controlului echipamentului de măsurare și altor instalații ce aparțin operatorului de sistem;

f) punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice în cazul când executarea instalației de racordare este asigurată de către solicitant;

g) desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea producătorului, consumatorului final;

h) sigilarea echipamentului de măsurare după efectuarea unor lucrări la solicitarea producătorului, consumatorului final;

i) demontarea și remontarea echipamentului de măsurare, la solicitarea producătorului, consumatorului final, pentru efectuarea expertizei metrologice prin care nu se depistează abateri de la norme.

În conformitate cu principiile de reglementare expuse mai sus, la determinarea tarifelor pentru serviciile auxiliare menționate, urmează să fie luate în considerație cheltuielile justificate, necesare operatorilor de sistem pentru prestarea acestor servicii. În acest context, la determinarea tarifelor pentru serviciile auxiliare urmează a fi incluse următoarele categorii de cheltuieli:

1) cheltuielile pentru materialele necesare la prestarea serviciului auxiliar;

2) cheltuielile cu personalul necesare la prestarea serviciului auxiliar;

3) cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la prestarea serviciului auxiliar;

4) cheltuielile de distribuire și administrative necesare la prestarea serviciului auxiliar;

5) rentabilitatea la prestarea serviciului auxiliar.

Astfel se propune ca pentru fiecare categorie de servicii auxiliare să fie descrise materialele ce vor fi incluse la determinarea tarifelor pentru serviciul auxiliar respectiv. La fel, urmează a fi stabilit cum se determină cheltuielile cu personalul pentru prestarea fiecărui serviciu auxiliar și excluderea achitării de către solicitanți prin tarifele respective a cheltuielilor evitate de către operatorul de sistem în cazul, în care în aceiași zi sunt prestate mai multe servicii auxiliare pentru aceștia.

De asemenea, se propune ca pentru toți operatorii de sistem, care prestează servicii auxiliare să se stabilească o rentabilitate unică, care va fi determinată luând în considerație cheltuielile suportate de către operator.

Până în prezent, mărimea rentabilității utilizată de operatorii de sistem a fost stabilită la nivel de 15% din cheltuielile totale. Cu toate acestea, ținând cont de faptul că activitatea operatorului de sistem aferentă prestării serviciilor auxiliare este una reglementată, activitatea de bază fiind prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice (care se realizează de asemenea la tarife reglementate), se consideră oportun ca mărimea rentabilității pentru aceste

categorii de servicii să fie stabilită la nivel de 5% din totalul cheltuielilor. Rata de rentabilitate a operatorului de sistem de la prestarea serviciului auxiliar, stabilită în mărime de 5 % din cheltuielile operatorului suportate la prestarea serviciului auxiliar dat, este considerată una suficientă și rezonabilă. În cazul dat s-a ținut cont atât de practica internațională, de exemplu în metodologia similară din România această rată constituie, la fel, 5 %, cât și de realitățile economice din activitățile conexe. Astfel, rentabilitatea activității de distribuție constituie circa 6-7% din valoarea tarifului achitat de consumatorii finali, or, în opinia Agenției, nu este echitabil ca rentabilitatea raportată la costuri să fie de 3 ori mai mare pentru o activitate auxiliară decât pentru activitatea de bază.

Pentru simplificarea procedurii de determinare și aprobare a tarifelor la serviciile auxiliare prestate de operatori, precum și în vederea asigurării transparenței, se propune, ca operatorul de sistem să determine cheltuielile necesare pentru prestarea serviciilor auxiliare separat pentru fiecare serviciu în parte și să prezinte calculele respective, suplimentate de actele normative prin care se justifică cheltuielile menționate, inclusiv rezultatele licitațiilor publice privind achiziția materialelor. Pentru aprobarea tarifelor pentru serviciile auxiliare urmează a fi prezentate toate datele și informațiile necesare examinării cheltuielilor ce urmează a fi incluse în tarife.

De remarcat că cheltuielile suportate de operatorii de sistem la prestarea serviciilor auxiliare nu se includ în tarifele reglementate pentru prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Concomitent, proiectul Metodologiei nu stabilește careva obligații, acte permissive noi sau acțiuni ce urmează a fi întreprinse de operatorii care prestează servicii auxiliare și care ar genera costuri suplimentare acestora sau pentru consumatorii finali, producători sau potențialii utilizatori de sistem.

5. Analiza și compararea opțiunilor

La capitolul abordărilor alternative au fost identificate două opțiuni:

1. A nu face nimic

În cazul în care nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul elaborării unei noi Metodologii privind calcularea, aprobarea și aplicarea tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic, va rămâne în vigoare Metodologia existentă, aplicarea căreia în circumstanțele existente va duce la următoarele consecințe:

- Nu va fi respectată Legea cu privire la energia electrică în ceea ce privește prestarea serviciilor auxiliare de către operatorii de sistem și aplicarea tarifelor pentru aceste servicii;
- Nu va fi asigurată transparența deplină la determinarea și aplicarea tarifelor pentru serviciile auxiliare, ceea ce poate duce la includerea unor costuri nejustificate în calculul tarifelor respective;
- Nu vor fi stabilite tarifele pentru serviciile auxiliare prestate de operatorul sistemului de transport, ceea ce poate duce la aplicarea unui tratament discriminatoriu din partea acestuia în legătură cu accesul la aceste servicii, precum și la obligarea utilizatorilor de sistem de a suporta cheltuieli nejustificate în raport cu cheltuielile reale înregistrate de operator.

2. Reglementarea clasică

Opțiunea a II-a presupune elaborarea versiunii noi a Metodologiei, astfel creând premise pentru soluționarea problemelor ce pot apărea în relațiile dintre operatorii de sistem, producători, consumatori finali existenți sau potențiali utilizatori de sistem care solicită prestarea serviciilor auxiliare.

ALTERNATIVA	POSIBILELE AVANTAJE	POSIBILELE DEZAVANTAJE
1. Alternativa de a nu face nimic	- Nu vor fi suportate careva cheltuieli legate de publicarea unui nou act normativ de	- Nu vor fi respectate prevederile Legii cu privire la energia electrică în ceea ce privește prestarea serviciilor

	<p>reglementare în Monitorul Oficial;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu va fi necesară depunerea unor eforturi suplimentare de către operatorii de sistem în ceea ce privește argumentarea calculului efectuate pentru determinarea tarifelor pentru serviciile auxiliare și în legătură cu respectarea procedurilor de examinare a tarifelor și prețurilor reglementate de Agenție. - Nu au fost identificate alte avantaje pe care le-ar oferi această opțiune, având în vedere problemele care necesită a fi soluționate. 	<p>auxiliare de către operatorii de sistem și aplicarea tarifelor pentru aceste servicii;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu va fi asigurată transparența deplină la determinarea și aplicarea tarifelor pentru serviciile auxiliare; - Includerea în calculul tarifelor pentru serviciile auxiliare a unor costuri și cheltuieli nejustificate; - Nu vor fi stabilite tarifele pentru serviciile auxiliare prestate de operatorul sistemului de transport, ceea ce poate duce la aplicarea unui tratament discriminatoriu din partea acestuia în legătură cu accesul la aceste servicii, precum și la obligarea utilizatorilor de sistem de a suporta cheltuieli nejustificate în raport cu cheltuielile reale înregistrate de operator. - Nu va exista o abordare unică în ceea ce privește tipurile de servicii auxiliare, care urmează a fi prestate la tarifele aprobate de Agenție.
<p>2. Reglementarea clasică. Elaborarea și aprobarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Va fi asigurată transparența și principiile de echitate în raporturile dintre operatorii de sistem și utilizatorii de sistem existenți și potențiali, în legătură cu prestarea serviciilor auxiliare; - Vor fi stabilite în mod exhaustiv în Metodologie categoriile de servicii auxiliare care vor fi prestate de operatori, conform tarifelor aprobate de Agenție; - Vor fi create premisele necesare pentru asigurarea implementării Legii cu privire la energia electrică în partea ce ține de reglementarea serviciilor auxiliare prestate de operatorii de sistem. - Va fi posibilă aplicarea mai eficientă a principiului costurilor necesare și justificate la determinarea tarifelor, având în vedere necesitatea aprobării și ajustării de către Agenție a tarifelor pentru serviciile auxiliare; 	<p>Nu au fost identificate</p>

	<p>- Va fi asigurată protecția drepturilor și a intereselor legitime ale consumatorilor finali și ale producătorilor, reieșind din cerințele Legii cu privire la energia electrică, prin asigurarea unui acces nediscriminatoriu la serviciile auxiliare prestate de toți operatorii de sistem, la tarife publicate în prealabil și determinate în mod transparent.</p>	
--	---	--

Costurile majore și beneficiile anticipate ale intervenției statului

Costuri:

- Cheltuieli aferente publicării Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic aprobate de ANRE;

- Nu a fost identificată apariția unor costuri de conformare pentru întreprinderile din sectorul electroenergetic (precum careva investiții suplimentare) sau careva costuri administrative legate de implementarea de către Agenție a Metodologiei în cauză.

- De menționat faptul că în prezent, operatorii sistemelor de distribuție determină și pun aplicare tarife pentru serviciile auxiliare în conformitate cu prevederile Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 245 din 02.05.2007. Respectiv, aprobarea și implementarea unei noi versiuni a Metodologiei respective, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică, nr. 107/27.05.2017 nu va introduce careva obligații suplimentare pentru operatorii sistemelor de distribuție în legătură cu prestarea serviciilor auxiliare. Concomitent, aprobarea noii Metodologii nu va duce la introducerea unor plăți suplimentare pentru serviciile auxiliare, având în vedere faptul că în prezent există o Metodologie aprobată de Agenție, în baza căreia operatorii de sistem determină și pun în aplicare tarife pentru serviciile auxiliare.

În baza calculelor preliminare rezultă că tarifele calculate conform proiectului de metodologie vor înregistra o creștere față de tarifele la serviciile auxiliare în vigoare. Spre exemplu tariful pentru reconectarea la rețea a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor casnici deconectate anterior pentru diferite încălcări ale normelor de utilizare a energiei electrice, la contor monofazat, se va majora de la 118 lei la 148,6 lei. De remarcat însă că cauza creșterii tarifelor rezidă în creșterea substanțială de la data intrării în vigoare a tarifelor actuale (anul 2008) a cheltuielilor care intră în componența tarifelor, astfel prețul combustibilului pentru transport a crescut de la 11 lei/litru la 14 lei/litru, iar salariul minim garantat în sectorul real sa majorat de la 900 lei la 2380 lei. Totodată, de notat, că tarifele pentru racordarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor la rețeaua electrică vor crește mai considerabil (spre exemplu tariful de racordare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor casnici la pilon LEA 0,4kV, monofazat, se va majora de la 149,7 lei la 261,7 lei) din cauza faptului că în componența tarifelor în vigoare nu este inclus costul materialelor necesare utilizate la racordare (piloni, conductoare), care la moment sunt achitate de către consumatori, suplimentar la tariful pentru serviciul auxiliar acordat, în baza costului solicitat de operatorului sistemului de distribuție. De notat că în componența tarifelor calculate în conformitate cu prevederile proiectului metodologiei intră cheltuielile necesare și justificate, suportate de operatorul de sistem pentru realizarea tuturor operațiunilor legate de prestarea serviciului auxiliar, deplasarea personalului operatorului la locul prestării serviciului auxiliar, utilizarea în procesul prestării serviciului auxiliar a materialelor, a mijloacelor de transport, a mașinilor și a mecanismelor necesare, și efectuarea de către personalul operatorului de sistem a lucrărilor necesare pentru prestarea serviciului auxiliar.

Beneficii:

Principalele beneficii majore ale intervenției descrise sunt următoarele:

- Va fi asigurată transparența la formarea tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de operatorii de sistem, prin stabilirea de criterii și principii de calcul a tarifelor, astfel ca beneficiarii să achite doar costurile reale și justificate suportate de operatori;
- Va fi exclusă posibilitatea exercitării de către operatorii de sistem a unui comportament discriminatoriu în ceea ce privește prestarea diferitor categorii de servicii auxiliare (tarifele vor include și cheltuielile materiale (piloni, conductoare) necesare efectuării lucrărilor, fiind exclusă plata acestora de către consumatori în baza costurilor solicitate de operatorii de distribuție);
- Vor fi create premisele și condițiile necesare pentru implementarea cerințelor stabilite în Legea cu privire la energia electrică, inclusiv a principiilor costurilor minime la eficiență maximă;
- Vor fi specificate expres tipurile de servicii auxiliare care urmează a fi prestate de operatorii de sistem la tarifele reglementate de Agenție.

În contextul celor expuse, autorii prezentei AIR consideră oportună aplicarea opțiunii a II-a, care presupune elaborarea și aprobarea Metodologiei de calculare, de aprobare și de aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic, în redacție nouă.

6. Implementarea și monitorizarea (se completează pentru analiza complexă)

7. Consultarea

Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic va avea impact asupra operatorilor care prestează serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice și asupra utilizatorilor de sistem existenți și a celor potențiali.

În acest context, cu privire la oportunitatea aprobării de către Agenție a Metodologiei de calculare, de aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem, precum și referitor la prevederile proiectului, Agenția a consultat Ministerul Economiei, Consiliul Concurenței, titularii licențelor pentru distribuția energiei electrice (Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A., „R.E.D. Nord” SA, „R.E.D. Nord Vest” S.A.), operatorul rețelei de transport și de sistem Î.S. „Moldelectrica”, SA „Termoelectrica”, S.A. „C.E.T. Nord”, Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”, Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova, Confederația Națională a Patronatului, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Asociația Națională a Producătorilor din Moldova, Federația “CONDRUMAT”.

Totodată, pe pagina WEB a Agenției(www.anre.md, la rubrica Transparența decizională / Consultări Publice) a fost plasat AIR și textul proiectului Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor la serviciile auxiliare prestate de operatori, astfel, încât orice persoană interesată să poate prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv la adresa electronică indicată pe site.

În vederea prezentării propunerilor și comentariilor la proiectele supuse consultării, a fost oferită o perioadă de cel puțin 10 zile lucrătoare din data notificării (care a fost de asemenea plasată pe pagina electronică a Agenției), conform prevederile Legii privind transparența în procesul decizional.

Au fost primite avize din partea Ministerului economiei și infrastructurii, SA „RED Nord”, a Confederației Naționale a Sindicatelor, SA „RED Nord Vest” și Î.C.S. „RED Union Fenosa” SA.

Ministerul economiei și infrastructurii a prezentat 3 propuneri din care 2 au fost acceptate. A fost solicitată o definiție mai simplificată la termenul „tarif pentru serviciul auxiliar”, de asemenea a

solicitat revizuirea formulei de calcul al Tarifului pentru desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final. I-a fost adusă o explicație referitor la componentele formule și în special la CMSA_{dsg} ;

Confederația Națională a Sindicatelor a solicitat excluderea din formula de calcul a tarifelor pentru serviciile auxiliare a rentabilității operatorilor de sistem (RN=5%), fapt ce nu a fost acceptat, deoarece contravine prevederilor Legii cu privire la energia electrică, care spune, că Metodologiile elaborate și aprobate de Agenție trebuie să asigure faptul, că prețurile și tarifele reglementate sînt justificate, rezonabile, verificabile, nediscriminatorii, transparente, bazate pe performanță și pe criterii obiective și includ o rată rezonabilă de rentabilitate;

S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” Bălți a venit cu 6 propuneri din care a fost acceptată doar una. A solicitat introducerea unui nou tip de tarif : Controlul contorului la solicitarea consumatorului noncasnic, care nu a fost acceptată, deoarece această lucrare intră în obligațiunea de bază a operatorului de sistem, de asemenea a solicitat majorarea ratei de rentabilitate de la 5% la 15%, fapt neacceptat, deoarece rentabilitatea activității de distribuție constituie circa 6-7% din tariful achitat de consumatorii finali și nu ar fi normal ca rentabilitatea raportată la costuri să fie de 3 ori mai mare pentru o activitate auxiliară decât pentru activitatea de bază. Totodată a fost solicitat introducerea unei categorii noi de serviciu: Demontarea, instalarea și verificarea metrologică periodică a contorului la solicitarea consumatorului noncasnic, care a fost acceptată.

S.A. „RED Nord –Vest” a solicitat ca tariful specific pentru realizarea instalației de racordare de calculat conform documentației normativ-tehnice aprobată de Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (fost Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale) așa numitele norme de elaborare a devizelor de cheltuieli, fapt ce nu poate fi acceptat, deoarece Legea cu privire la energia electrică stabilește expres în art. 86, alin. (2), lit. e) necesitatea aprobării de către Agenție a tarifelor de racordare, conform Metodologiei.

Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A. a înaintat 13 propuneri dintre care s-au acceptat 8, iar 5 au primit refuz. De exemplu: Având în vedere multitudinea de servicii auxiliare, calcularea acestora în fiecare an și aprobarea lor de către ANRE devine mult anevoioasă, cu cheltuieli importante de timp și resurse umane. Din acest motiv, considerăm că tarifele pentru serviciile care pot fi standardizate trebuie să fie calculate prin intermediul unor costuri de bază (negociate fiecare 5-7 ani) actualizate anual la inflație, fără a mai trece procedura de aprobare la ANRE. Această propunere nu a fost acceptată, deoarece după prima aprobare, revizuirile ulterioare ale tarifelor nu vor necesita mult timp (vor fi deja stabilite normele de timp și de consum a materialelor) astfel încât calculele vor fi ajustate doar la evoluția prețurilor la materiale și combustibil precum și la evoluția remunerării muncii. Principiile reglementării stimulatorii nu pot fi aplicate la serviciile auxiliare.

SA „Termoelectrica” și Consiliul Concurenței au anunțat despre lipsa propunerilor sau obiecțiilor la proiectul Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic.

Toate obiecțiile și propunerile parvenite până în prezent au fost examinate de către Agenție și au fost luate în considerație la îmbunătățirea proiectului Metodologiei în cauză. Toate propunerile ce se referă la proiectul Metodologiei, precum și informațiile cu privire la acceptarea sau respingerea acestora (cu explicațiile necesare în cazul în care nu au fost acceptate) sunt prezentate în sinteza propunerilor și obiecțiilor, publicată pe pagina electronică a Agenției. În legătură cu acestea, de remarcat că părțile consultate nu au prezentat careva obiecții cu privire la Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare.

De remarcat că, Agenția a organizat ședințe de lucru în cadrul cărora au fost puse în discuție propunerile și obiecțiile părților interesate. Au fost explicate cauzele refuzului la anumite propuneri și s-a ajuns la compromis pe marginea unor obiecții și propuneri care au fost acceptate complet sau parțial.